

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 11

NOVEMBER 2022

REKENINGKUNDE V2 NASIENRIGLYN

PUNTE: 150

NASIENBEGINSELS:

1. Tensy die nasienriglyn dit spesifiek voorskryf, is strafpunte vir vreemde items slegs van toepassing indien 'n kandidaat nie punte op 'n ander plek in die vraag vir daardie item verloor het nie (geen vreemde item strafpunte vir misplaaste items nie). Geen dubbel penalisering nie.
2. Strafpunte vir plasing of swak aanbieding (bv. besonderhede) is slegs van toepassing indien die kandidaat punte vir die bedrae vir daardie item verdien het.
3. Volpunte vir korrekte antwoord. Indien die antwoord foutief is, merk die bewerkings wat voorsien is.
4. Indien 'n vooraansuiweringssyfer as 'n finale syfer getoon word, ken die bewerkingspunt toe vir daardie syfer (nie die metodepunt vir die antwoord nie). LET WEL: indien syfers in die nasienriglyn as dele van bewerkings aangedui word, verdien hierdie syfers nie die metodepunt as finale antwoord ook nie.
5. Tensy anders getoon, moet die positiewe of negatiewe effek van enige syfer in ag geneem word om die punt toe te ken. Indien geen + of – teken of hakie voorsien is nie, aanvaar dat die syfer positief is.
6. Waar aangedui word, ken deelpunte toe om die kwaliteit van antwoorde van kandidate te differensieer.
7. Hierdie nasienriglyne is nie vir verspreiding in die publiek nie omdat sekere items dalk verkeerd hanteer is. Aanpassings is gemaak a.g.v. nuanses in sekere vrae.
8. Waar strafpunte toegepas word, kan die punte vir daardie afdeling van die vraag nie as 'n negatiewe syfer getoon word nie.
9. Waar metodepunte toegeken word vir bewerking, moet die nasiener die redelikheid van die bewerking ondersoek voor die punt toegeken word.
10. Bewerking beteken 'kontroleer bewerking'. 'Een deel korrek' beteken 'Bewerking en een deel korrek'. LET WEL: bewerking moet +, -, x, ÷, per memo wees.
11. In berekening, moet punte nie toegeken word indien noemer en deler omgeruil is nie. Dit is ook van toepassing op verhoudings.
12. Waar metodepunte toegeken word, maak seker dat kandidate nie volpunte kry vir enige item wat gedeeltelik foutief is nie. In sulke gevalle, moet die metodepunt nie toegeken word nie. Dui aan d.m.v. .
13. Wees bedag daarop dat party kandidate geldige alternatiewe buite die nasienriglyn verskaf. Let daarop dat een deel kommentaar verskillende aspekte kan bevat.
14. Kodes: f = vreemde item; p = plasing/aanbieding.

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 8 bladsye.

VRAAG 1

1.1.1 Noem DRIE voordele wat die gebruik van elektroniese fondsoordragte (EFO) inhou.

Enige DRIE van: ✓ ✓ ✓

Veilig / gerieflik / vinnig en maklik / Kan buite bank-ure gedoen word / neem minder tyd in beslag (geen toue) / laer kostes / vinnige terugvoer

3

1.1.2 Verduidelik TWEE aspekte van die besigheidsomgewing wat Beauty moes verander of aanpas om hierdie stelsel te kon implementeer en om te verseker dat dit effektief funksioneer.

TWEE geldige punte ✓✓ ✓✓ deelpunte vir onvolledige/onduidelike antwoorde

- Maak seker sy beskik oor die mees onlangse rekenaarsistels.
- Internet-toegang (data)
- Opleiding van 'n werknemer / of neem 'n gekwalifiseerde persoon in diens.
- Nuwe reëls en prosedures (interne beheermaatreëls).
- Delegeer gesag / ekstra toesighouding
- Nuwe / hersiene dokumente (skryfbehoeftes) om besonderhede van EFO's aan te teken (in/uit)

4

1.1.3 OPDATERING VAN KONTANTJOERNALE:

KONTANTONTVANGSTEJOERNAAL		KONTANTBETALINGSJOERNAAL	
BESONDERHEDE VAN DIVERSE REKENING	BEDRAG	BESONDERHEDE VAN DIVERSE REKENING	BEDRAG
Totaal	a/b	Totaal	a/b
	113 800		98 400
Huurinkomste ✓	8 200 ✓	Eiendomsbelasting ✓	2 180 ✓
Debiteurekontrole ✓	3 320 ✓✓	Bankkoste ✓ (195 + 155)	350 ✓✓
		Handelsvoorraad ✓	12 300 ✓
		Rente op oortrokke bank ✓	210 ✓
		Versekering ✓	1 340 ✓
		Onttrekkings ✓	630 ✓
	125 320 ✓		115 410 ✓

20

1.2 KREDITEUREREKONSILIASIE

Rekonsilieer die Krediteurgrootboekrekening met die Staat		
No.	KREDITEUREGROOTBOEK- REKENING VAN VUYI VERSKAFFERS	STAAT VAN VUYI VERSKAFFERS
Saldo	41 680	26 070
A		+ 4 500 ✓✓
B	- 1 680 ✓✓	
C	+ 200 ✓✓	- 400 ✓✓
D	- 7 600 ✓	
E		- 950 ✓✓
F		+ 3 380 ✓
TOTAAL	32 600 ☒ *	32 600

13

* een deel korrek; moet die beginsaldo's insluit; mag verskillende totale wees

V1	40	
----	----	--

VRAAG 2

2.1.1 Bereken:

Direkte materiaalkoste	
BEWERKINGS	ANTWOORD
$27\ 500 + 263\ 400 - 9\ 200 + 7\ 500 - 33\ 200$ <p style="text-align: center;"> \checkmark \checkmark \checkmark \checkmark \checkmark </p>	256 000 ☒ een deel korrek
Aanvaar alternatieve formate van aanbieding, insluitend 'n grootboekrekening	

6

Direkte arbeidskoste	
BEWERKINGS	ANTWOORD
$(5 \times 1\ 520 \times 30) \quad (420 \times 48 \checkmark\checkmark) \quad (10\% \times 248\ 160)$ $228\ 000 \quad + \quad 20\ 160 \quad + \quad 24\ 816$ <p style="text-align: center;"> $\checkmark\checkmark$ \checkmark \checkmark </p>	272 976 ☒ een deel korrek
Aanvaar alternatieve formate van aanbieding, insluitend 'n grootboekrekening	

7

2.1.2

FABRIEKSBOKOSTE	
TOTAAL AFGEBRING	106 760
Indirekte materiaal	- 3 800 ☒
Water en elektrisiteit 26 640 ☒ - 22 200 ☒	+ 4 440 ☒
Huuruitgawe 43 200 ☒ - 75 600 ☒	- 32 400 ☒
TOTAAL	75 000 ☒

9

2.1.3 ALGEMENE GROOTBOEK VAN MAHLAPE VERVAARDIGERS

GOEDERE-IN-BEWERKINGREKENING

2020 Mrt.	1	Saldo	a/b	23 444 ☒	2021 Feb.	28	Klaar produktevoorraad ☒ Balanserende bedrag		600 000 * ☒
2021 Feb.	28	Direkte materiaalkoste		256 000 ☒			Saldo	o/b	27 420 ☒
		Direkte arbeidskoste		272 976 ☒					
		Fabrieksbokoste		75 000 ☒					
				627 420					627 420
2021 Mrt.	1	Saldo	a/b	27 420 ☒	*een deel korrek				

8

2.2 MELINDA SE SPEELGOEDWINKEL

2.2.1 **Bereken die gelykbreekpunt vir die jaar geëindig 30 Junie 2021.**

$$\frac{60\,000 \checkmark}{125 \checkmark - 85 \checkmark} = 1\,500 \text{ eenhede } \checkmark$$

40 twee punte

4

2.2.2 **Verduidelik of Melinda tevrede behoort te wees met die vlak van produksie wat vir hierdie finansiële jaar behaal is. Haal syfers aan.**

Kommentaar oor produksie en gelykbreekpunt ✓ syfers ✓✓

Die besigheid het 2 000 eenhede geproduseer, wat 500 eenhede meer is as die gelykbreekpunt /
Melinda behoort tevrede te wees, want sy maak wins op 500 eenhede.

3

2.2.3 **Melinda is besorg oor die beheer oor direkte arbeidskoste per eenheid.**

Verduidelik waarom sy besorg is. Haal syfers aan.

Toename in direkte arbeid van R22 tot R32 per eenheid ✓✓ **OF**
Direkte arbeidskoste per eenheid het met 45,5% vermeerder, maar produksie het slegs met 33,3% vermeerder.

2

Verskaf EEN voorstel hoe sy beheer oor hierdie koste kan verbeter.

Enige EEN voorstel ✓

Verbeter die toesighouding
Stel teikens wat binne normale ure voltooi moet word
Verskaf meer opleiding

1

V2	40	
----	----	--

VRAAG 3

3.1 DEBITEURE-INVORDERINGSKEDULE

Maand	Krediet- verkope	OKTOBER	NOVEMBER	DESEMBER
SEPTEMBER	490 000	196 000	* 88 200 ✓✓	
OKTOBER	504 000	191 520	201 600	90 720
NOVEMBER	483 000		*183 540 ✓✓	*193 200 ✓✓
DESEMBER	*518 000 ✓			196 840
ONTVANGSTES VAN DEBITEURE			473 340 ✓	480 760 ✓

9

3.2 UITTREKSEL: Kontantbegroting vir die tydperk wat eindig 31 Desember 2021

ONTVANGSTES	NOVEMBER	DESEMBER
Kontantverkope	204 000	222 000 ✓
Kontant van debiteure	473 340 ✓	480 760 ✓
Huurinkomste	9 500	10 260 ✓✓
Rente op vaste deposito	0	3 200 ✓✓
Lening: Rao Bank		186 000 ✓
TOTALE ONTVANGSTES	712 000	833 000
BETALINGS		
Betalings aan krediteure (vir voorraad)	480 000	460 000 ✓✓
Versekering	2 500 ✓✓	2 625
Ander bedryfsuitgawes	8 700 ✓✓	6 200
Onttrekkings	7 300	3 500 ✓✓
Rente op lening		1 705
Salarisse en lone	52 500	56 175
TOTALE BETALINGS	802 000	777 000
SURPLUS/TEKORT	(90 000) ✓✓	56 000 ✓
OPENINGSALDO VAN BANK	123 000	33 000 ✓
SLUITINGSALDO VAN BANK	33 000 ✓	89 000 ✓

22

3.3.1

Bereken: Bedrag vir die lening in Desember 2021

$1\ 705 \checkmark \times 12 \checkmark = 186\ 000 \checkmark$ een deel korrek

11% \checkmark

4

3.3.2

Bereken: die persentasie styging in salarisse en lone.

3 675 twee punte
 $\frac{56\ 175 \checkmark - 52\ 500 \checkmark}{52\ 500 \checkmark} \times 100 = 7\% \checkmark$ een deel korrek

4

3.4

Verskaf TWEE voorstelle aan Shirley hoe sy kan verseker dat krediet slegs aan betroubare mense toegestaan word en TWEE maniere om invorderings van debiteure te verbeter.

VOORSTELLE: Enige TWEE voorstelle $\checkmark \checkmark$ aanvaar kort stellings

- Kredietondersoek om kredietwaardigheid te bepaal.
- Gaan kredietverwysings na – plekke waar hulle voorheen op krediet gekoop het.
- Gaan diensgeskiedenis na
- Pos- en woonadresse
- ID-dokument
- Bankstaat

2

MANIERE OM INVORDERINGS VAN DEBITEURE TE VERBETER

TWEE geldige beheermaatreëls $\checkmark\checkmark \checkmark\checkmark$ deelpunte vir onvolledige antwoorde

- Stuur state uit / herinner hulle gereeld, en betyds
- Bied kortings en ander insentiewe/aansporings aan vir vroeë betalings
- Hef rente op agterstallige rekeninge
- Moenie meer krediet toestaan indien rekeninge nie betaal word nie.
- Moedig debiteure aan om EFOs of debietorders te gebruik vir maandelikse betalings.

4

V3	45	
----	----	--

VRAAG 4

4.1

Bereken: Totale waardevermindering op voertuie

$$1\,260\,000 \times 20\% = 252\,000 \checkmark \checkmark$$

$$340\,000 \checkmark \times 20\% \times 9/12 \checkmark = 51\,000 \checkmark$$

$$\text{Totaal} = 303\,000 \checkmark$$

6

Bereken: Totale waardevermindering op toerusting

$$(115\,000 - 84\,200) \checkmark \times 15\% \times 10/12 \checkmark = 3\,850 \checkmark$$

$$(517\,000 \checkmark - 280\,800 \checkmark) \times 15\% = 35\,430 \checkmark$$

$$\text{Totaal} = 39\,280 \checkmark$$

7

4.2

Malusi wil twee van die afleweringvoertuie verkoop en vervang met 'n groter, nuwer model vragmotor. Sy vrou voel dit is nie 'n goeie idee nie.

4.2.1

Verskaf TWEE moontlike redes wat Malusi kan gebruik om sy vrou te oortuig dat dit 'n goeie besluit sal wees.

TWEE redes $\checkmark \checkmark$ $\checkmark \checkmark$ deelpunte vir gedeeltelike onvolledige stellings

- Die voertuie is oud en benodig baie geld vir onderhoud.
- Herstelwerk raak ook al hoe meer aangesien onderdele oorwerk word.
- Voertuie het hulle nuttige leeftyd perk bereik (reswaarde / ten volle gedeprimeer)
- Sal nie goeie inruilwaarde in die toekoms kan kry nie.

4

4.2.2

Verskaf EEN rede om sy vrou se gevoel te ondersteun.

EEN rede $\checkmark \checkmark$ deelpunte vir onvolledige stellings

- Ekonomie is swak en verkope daal / voertuig sal nie produktief wees nie
- Dit is nie goed vir die besigheid om skuld aan te gaan nie
- Voertuie kan vir korter roetes gebruik word

2

4.3

Identifiseer TWEE probleme uit die inligting wat voorsien word. Haal syfers aan. Verskaf in elke geval 'n oplossing vir die probleem wat geïdentifiseer is.

PROBLEEM $\checkmark \checkmark$ syfer $\checkmark \checkmark$	OPLOSSING $\checkmark \checkmark$
Verkope het gedaal, maar bestuurders ontvang steeds 'n verhoging van R3 850 of 5%	Verander kontrakte na kommissiebasis
Herstelwerk en onderhoud is 'n vaste bedrag van R76 800, selfs al werk die voertuie nie teen hul volle kapasiteit nie	Stel voertuie tot beskikking van ander verskaffers om meer inkomste te verdien
Verkope het gedaal met 15%, maar brandstof en olie het slegs met 2,25% gedaal	Plaas 'n opsporingstelsel op voertuie / verifieer afstande om bestuurders te ontmoedig om voertuie vir ander doeleindes te gebruik / te misbruik

6

V4

25

TOTAAL: 150